

3^ον ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

«Εὐθανασία»

Κέντρον Κοινωνικῆς καὶ Πολιτισμικῆς Διακονίας
«ΘΕΟΜΗΤΩΡ»

τῆς Ι. Μ. Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, Ρέθυμνο
24 - 26 Ὀκτωβρίου 2025

Παρασκευή 24 Ὀκτωβρίου 2025. Κέντρον Κοινωνικῆς καί Πολιτισμικῆς Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ» τῆς Ι.Μ. Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, Ρέθυμνο.

16.30 Ἀφίξεις.

17.00-17.15 Ἀγιασμός ὑπό τοῦ Σεβ. Αὐστραλίας κ. Μακαρίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐναρξεις Συνεδρίου - Χαιρετισμοί

Πρόεδρος: Ἐλλογιμ. κ. Ἐμμανουήλ Καραγεωργίουδης, Κοσμήτορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

- Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.
- Χαιρετισμός Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Μακαρίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καί Ἐκπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.
- Χαιρετιστήριο Μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.
- Χαιρετισμός Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Προδρόμου.
- Χαιρετισμοί τῶν Τοπικῶν Ἀρχόντων.

19.00-19.30 Εἰσαγωγική ὁμιλία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Μακαρίου: «Ἡ εὐθανασία ὡς κατάφαση τοῦ θανάτου καί ἀρνηση τῆς Ἀναστάσεως ἢ ὁ πειρασμός τῆς Καλυψοῦς».

19.30-19.45 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

Σάββατο 25 Ὀκτωβρίου 2025.

Α΄ Συνεδρία → Εὐθανασία: Ἀντιστίξεις καί συνάψεις.

Πρόεδρος: Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης, Ἡγούμενος Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγ. Ἀναστασίας Ρωμαίας - Ἱεροκλήρου Ι.Μ. Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

9.00-9.30 Καφές-κέρασμα.

9.30-10.00 Αἰδεσμοὶ. Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Καλιακμάνης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Ἡ Εὐθανασία κατὰ τὸν Εὐγένιον Βούλγαριν».

10.00-10.15 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

10.15-10.45 Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης Φιλόθεος Μαρούδας: «Συγκλίνουσες καί ἀποκλίνουσες δογματικὲς καί βιοηθικὲς συνιστώσες γιὰ τὴν Εὐθανασία καί τὴν Ἱερότητα τῆς Ζωῆς, στὸν Χριστιανισμό καί τὸ Ἰσλάμ».

10.45-11.00 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

11.00-11.30 Ἐλλογιμ. κ. Κωνσταντῖνος Κωτσιόπουλος, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Τὸ πρόβλημα τῆς Εὐθανασίας, μεταξύ ἐκκοσμηκείσεως καί ἐγκοσμηκείσεως».

11.30-11.45 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

11.45-12.15 Ἐλλογιμ. κ. Κωνσταντῖνος Κορναράκης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: «Εὐθανασία: Ἐν ζήτημα πνευματικῆς αὐτοσυνειδησίας ἐν περιβάλλοντι πολιτισμικῆς ρευστότητος».

12.15-12.30 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

12.30-13.00 Ἐλλογιμ. κ. Χρῆστος Λιονῆς, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Γενικῆς Ἱατρικῆς καί Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Ὑγείας Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Ψυχικὴ Ὑγεία τῆς Παγκόσμιας Ἐταιρείας Γενικῆς/Οἰκογενειακῆς Ἱατρικῆς καί Μέλος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς καί Τεχνοηθικῆς: «Ὑποβοηθούμενη θανάτωση: ἡ ἀνάγνωση τῆς ζωῆς ὡς αὐταξία καί ἡ ἐστίαση τῶν ὑπηρεσιῶν φροντίδας στὸν ἄνθρωπο καί στὴν ἀξιοπρέπεία του στὸν θάνατο».

13.00-13.15 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

Β΄ Συνεδρία → Εὐθανασία: Φιλοσοφικὲς καί ἀνθρωπολογικὲς ψηλαφήσεις.

Πρόεδρος: Ἐλλογιμ. κ. Βασίλειος Χριστοδουλάκης, δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικῆς ΕΚΠΑ, Msc Βιοηθικῆς Πανεπιστημίου Κρήτης.

15.30-16.00 Ἐντιμολ. Ἀρχων κ. Κωνσταντῖνος Δελγκωσταντῆς, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: «Εὐθανασίες».

16.00-16.15 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

16.15-16.45 Ἐλλογιμ. κ. Μιλτιάδης Βάντσος, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ὀλισθηροῦ δρόμου εἰς τὴν συνάφειαν τῆς εὐθανασίας».

16.45-17.00 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

17.00-17.30 Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Καμπέρας κ. Ἀθηναγόρας: «Εὐθανασία: ὅταν τὸ σῶμα καί ἡ διάνοια τείνουν στὰ ὅριά τους».

17.30-17.45 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

17.45-18.15 Ἐλλογιμ. κα Μαρία Χωριανοπούλου, Ἐπίκουρη Καθηγήτρια Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: «Ἀπὸ τὴν αὐτονομία στὴν ἱερότητα τῆς ζωῆς: Φιλοσοφικὲς καί Ὀρθόδοξες βιοηθικὲς προσεγγίσεις στὸν Dworkin καί τὸν Engelhardt γιὰ τὸ ζήτημα τῆς εὐθανασίας».

18.15-18.30 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

18.30-19.00 Διάλειμμα.

Γ΄ Συνεδρία → Εὐθανασία: Ἐμπειρίες, διλήμματα καί προκλήσεις.

Πρόεδρος: Ἐλλογιμ. κ. Δημήτριος Σκρέκας, Ἐπίκουρος Καθηγητὴς Βυζαντινῆς Φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης.

19.00-19.30 Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρων: «Εὐθανασία στὴ Ν. Ζηλανδία. Βιώματα καί ἐμπειρίες».

19.30-19.45 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

19.45-20.15 Ἐντιμ. κ. Ἀγαμέμνων Μπακάκος, Ἱατρός-Εἰδικ. Πνευμονολογίας: «Εὐθανασία: Ἡ λεπτή γραμμὴ μεταξύ πίστεως, ἐπιστήμης καί ἀξιοπρεπείας-Σκέψεις καί ἠθικά διλήμματα περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς».

20.15-20.30 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

20.30-21.00 Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος: «Ἡ Ἐμπειρία τῆς Μονάδος Ἀνακουφιστικῆς Φροντίδος ΓΑΛΙΛΑΙΑ καί τὰ διλήμματα τῆς εὐθανασίας» (Διαδικτυακὴ παρουσίασις).

21.00-21.15 Ἐρωτήσεις καί τοποθετήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως.

Κυριακὴ 26 Ὀκτωβρίου 2025.

Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καί Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Τιμίου Σταυροῦ Βωσάκου Μυλοποτάμου.

07.00-11.00 Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Τιμίου Σταυροῦ Βωσάκου, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Μακαρίου.

11.00-13.00 Πορίσματα - Λήξεις Συνεδρίου.

13.30 Γεύμα εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Όργανωτική Έπιτροπή:

- * Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ. Μακάριος (Πρόεδρος)
- * Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Πρόδρομος
- * Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρων
- * Έντιμολ. Όμότιμος Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
- * Έλλογιμ. Καθηγητής κ. Μιλτιάδης Βάντσος
- * Έλλογιμ. Καθηγητής κ. Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης
- * Έλλογιμ. Δρ. Κωνσταντίνος Μενιδιάτης

Έπιτροπή Συμπερασμάτων:

- * Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Πρόδρομος
- * Έντιμολ. Όμότιμος Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής
- * Έλλογιμ. Δρ. Κωνσταντίνος Μενιδιάτης

Γραμματεία:

- * Πανοσιολ. Διάκονος κ. Βαρνάβας Τριτεύων των Πατριαρχείων
- * Έλλογιμ. Δρ. Κωνσταντίνος Μενιδιάτης

3^{ον} ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

3^{ον} ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

«Εὐθανασία»

Πρόγραμμα Συνεδρίου

Κέντρον Κοινωνικῆς καὶ Πολιτισμικῆς Διακονίας
«ΘΕΟΜΗΤΩΡ»

τῆς Ι. Μ. Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, Ρέθυμνο

24 - 26 Ὀκτωβρίου 2025